

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v právnej veci navrhovateľov: **1/ H. Z., 2/ F. B., obaja zastúpení advokátmi Advokátskej kancelárie Č.&H., JUDr. A. Č. a JUDr. M. H.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Stropkov**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 30. júna 2008, číslo 706/2004/08-BV, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 1. apríla 2009 č. k. 4 Sp 67/08-18, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 1. apríla 2009 č. k. 4 Sp 67/08-18 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu zo dňa 30. júna 2008 č. 706/2004/08-BV **z r u š u j e a v e c v r a c i a** odporcovi na ďalšie konanie.

Odporca je **povinný** zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ trovy konania v sume 669,61 EUR na účet právneho zástupcu č.ú.: X., vedený v T., a.s., do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil rozhodnutie zo dňa 30. júna 2008, číslo 706/2004/08-BV, ktorým odporca v konaní podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. v znení neskorších

predpisov (ďalej len zákon) rozhodol, že MUDr. H. Z., rod. B., a F. B., rod. B., nespĺňajú podmienky uvedené v § 2 zákona na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v katastrálnom území V. z pôvodnej pozemkovoknižnej zápisnice č. X. a č. X. z dôvodu, že nie sú oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 1 zákona ani ďalšími oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 2 zákona. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že správny orgán posúdil nárok oprávnených v zmysle zákona, keďže pôvodným vlastníkom bol I. N. a podľa § 2 ods. 2 písm. e/ zákona by bolo možné prinavrátiť vlastníctvo alebo priznať právo na náhradu len matke navrhovateľov JUDr. A. B., rod. N., t.j. neteri I. N. ako jedinej dedičke podľa výťahu zo zápisnice o pojednávaní pozostalosti, z ktorej vyplýva, že zomrela dňa 13.12.1951, t.j. pred účinnosťou zákona.

Včas podaným odvolaním sa navrhovatelia domáhali, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP zmenil tak, že zruší rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Stropkove zo dňa 30.06.2008, č. 706/2004/08-BV o nenavrátaní vlastníckeho práva a o nepriznaní práva na náhradu, na základe ktorého sa H. Z., rod. B. a F. B. nenavracia vlastnícke právo a vec vráti na ďalšie konanie Obvodnému pozemkovému úradu v Stropkove. Poukázali na to, že priamo zo spisu odporcu vyplynulo, že I. N. v čase konfiškácie nežil, zomrel dňa 16.06.1944 v koncentračnom tábore. Univerzálnym právnym nástupcom sa spätne ku dňu jeho smrti stala matka navrhovateľov. Pôvodne oprávnenou osobou na navrátenie vlastníctva v zmysle zákona teda nebol I. N. ale matka navrhovateľov; od nej navrhovatelia odvodzujú svoju aktívnu legitimáciu na podanie návrhu – nie podľa § 2 ods. 2 písm. e/ ale podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona. Ďalej uviedli, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom uplatneného reštitučného nároku boli zabavené I. N. buď úradným výrokom, či iným opatrením štátu v dobe neslobody (arizačným aktom v dobe neslobody) a podľa § 2 zákona č. 128/1946 Sb. (o neplatnosti niektorých majetkově-právních jednaní z doby neslobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících) majú takéto prechody vlastníctva rovnaké dôsledky ako v prípadoch podľa § 1 uvedeného zákona t. j. podobne ako právne úkony neplatné ex tunc nevyvolávajú žiadne právne dôsledky, nespôsobujú prechod vlastníctva.

Odporca sa v odvolacom konaní nevyjadril.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 v spojení s § 246c OSP a dospel k záveru, že podanému odvolanie je potrebné vyhovieť. Rozhodol na odvolacom pojednávaní dňa 24. februára 2010 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z obsahu predložených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho preskúmvacieho konania bolo rozhodnutie odporcu zo dňa 30. júna 2008, číslo

706/2004/08-BV, ktorým odporca v konaní podľa § 5 ods. 2 zákona rozhodol, že MUDr. H. Z., rod. B., a F. B., rod. B., nespĺňajú podmienky uvedené v § 2 zákona na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v katastrálnom území V. z pôvodnej pozemkovoknižnej zápisnice č. X. a č. X. z dôvodu, že nie sú oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 1 zákona ani ďalšími oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 2 zákona. Rozhodnutie odporca odôvodnil tým, že navrhovatelia nespĺňajú podmienku § 2 ods. 2 zákona, preto prinavrátene vlastníctva nie je možné. Prinavrátiť vlastníctvo alebo priznať právo na náhradu by bolo možné matke navrhovateľov MUDr. A. B., rod. N., neteri I. N., ako jeho jedinej dedičke, podľa výťahu zo zápisnice o pojednávaní pozostalosti, ktorá zomrela 13.12.1951. Odporca ďalej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zákon umožňuje navrátenie vlastníctva podľa § 2 ods. 2 písm. e/ súrodencom pôvodnej oprávnenej osoby; ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti. Ak deti súrodencia zomreli, ich deti už nie sú v zmysle zákona oprávnenými osobami. Krajský súd sa s týmito závermi odporcu stotožnil.

Právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo inú právnickú osobu v období od 25.02.1948 do 01.01.1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (§ 2 ods. 1 zákona).

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú podľa § 2 ods. 2 zákona oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Z citovaného znenia zákona vyplýva, že I. N. nemôže byť v danej veci pôvodným vlastníkom, teda osobou, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo

v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby, pretože zomrel 16.6.1944. Keďže dedičstvo sa nadobúdalo smrťou poručiteľa aj podľa uhorského obyčajového práva, ktoré platilo na území Slovenska v roku 1944, neter I.N. MUDr. A. B. (matka navrhovateľov) ako jeho jediná dedička nadobudla dedičstvo po ňom v roku 1944. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že dedičstvo bolo prejednané verejným notárom až v roku 1949. V čase poznamenania konfiškácie podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR, ktorým sa mení nariadenie o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa pre účely pozemkovej reformy bola vlastníčkou predmetných nehnuteľností matka navrhovateľov MUDr. A. B. a teda ona bola osobou, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu. Jej deti – navrhovatelia H. Z. a F.B. sú v danom konaní oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona, ak spĺňajú ďalšie podmienky zákona (charakter nehnuteľnosti, štátne občianstvo, uplatnenie v zákonnej lehote, odňatie nehnuteľnosti v rozhodujúcom období s ohľadom na znenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona, atď.).

Pochybil teda krajský súd, keď sa stotožnil s právnym záverom odporcu v danej veci. Odvolací súd dospel k právnemu záveru, že správny orgán nesprávne posúdil otázku osoby, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby, čo malo za následok nesprávny záver, že navrhovatelia ako deti neteri pôvodného vlastníka nie sú oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 2 zákona. Keďže matka navrhovateľov bola vlastníčkou nehnuteľností v čase ich prechodu na štát, navrhovatelia sú, ak spĺňajú aj ostatné zákonné podmienky, oprávnenými osobami podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona.

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu nie je v súlade so zákonom a preto podľa § 250ja ods. 3 prvá veta v spojení s § 250l ods. 2 OSP rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu, zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Právnym názorom odvolacieho súdu je správny orgán viazaný (§ 250ja ods. 4 OSP). V ďalšom konaní sa odporca bude uplatneným nárokom navrhovateľov opätovne zaoberať aj v súvislosti s vládnym nariadením č. 146/1939 Sl. z., zákonom č. 128/1946 Sb. a nariadením č. 104/1945 Sb. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 250k ods. 1, § 250l ods. 2, § 149 ods. 1 a § 246c ods. 1 prvá veta OSP. Procesne úspešným navrhovateľom priznal náhradu trov súdneho preskúmvacieho konania. Priznaná suma 669,61 EUR pozostáva z odmeny za tri úkony právnej služby - 168,50 EUR + 32 EUR DPH, 185 EUR + 35,20 EUR DPH a 192 EUR + 36,5 EUR

DPH (opravný prostriedok zo 06.08.2008, odvolanie z 28.05.2009, pojednávanie 24.02.2010), 3 x paušál - 6,30 EUR, 6,95 EUR a 7,21 EUR (§ 14 ods. 1 písm. c/ a d/ v spojení s 11 ods. 1 písm. a/, § 17 ods. 1 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov)

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 24. februára 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová